

Jaren tachtig herleven in kernenergiedebat

Partijen positioneren zich in aanloop naar verkiezingen

Achtergrond - 23 juli 2009

(23 juli 2009) Sommige hoofdpijndossiers blijven actueel, zo ook de discussie rond kernenergie. In 2001 besloot de regering-Schröder nog op termijn alle Duitse kerncentrales te sluiten, acht jaar later leek dat niet meer aan de orde. Of toch weer wel? Het felle ideologische kernenergiedebat speelt opnieuw een belangrijke rol in de verkiezingscampagnes.

Veel Duitsers hebben 'm nog ergens in de kast liggen, de bekende button uit de jaren tachtig met de leus 'Atomkraft? - Nein danke'. Na de storing in de kerncentrale Krümmel bij Hamburg twee weken geleden stoffen tegenstanders van kernenergie hun oude protestspeldjes weer af. Door de anti-atoomlobby voor zich te winnen kunnen politieke partijen in aanloop naar de verkiezingen veel potentiële stemmen voor zich winnen, maar ook verliezen.

Het opgeleefde debat over kernenergie komt vooral de CDU niet goed uit. De christendemocraten willen voorlopig nog alle zeventien Duitse kerncentrales in bedrijf houden. Daarmee maken ze zich, zeker sinds het incident in Krümmel, bij veel kiezers niet geliefd. De CDU wil eigenlijk liever niet teveel nadruk op het thema leggen. Duitsland kampt met grotere problemen, zoals de recessie, vindt de partij.

Campagnestrategie

Maar de SPD reageerde direct op Krümmel en promoveerde kernenergie tot een belangrijk verkiezingsthema. Dit tot grote ergernis van coalitiepartner CDU. De sociaaldemocraten staan er slecht voor in de peilingen, maar hopen nu op de gunst van de milieubewuste kiezer. Het is een bewust gekozen campagnestrategie de CDU af te doen als de spreekbuis van de kernlobby. De sociaaldemocraten zetten zich ideologisch af tegen hun coalitiepartner en hopen zo ook kiezers bij de Groenen weg te lokken.

De Groenen zijn van oudsher fel gekant tegen kernenergie. De partij hoopt op een reprise van de rood-groene coalitie die van 1998 tot 2005 regeerde onder bondskanselier Schröder. Samen met de SPD besloot de partij acht jaar geleden

tot de sluiting van alle kerncentrales en wil in een nieuwe regeertermijn deze ambitie verwezenlijken. Mogelijk pijnpunt kan zijn dat de SPD wel wil doorgaan met de bouw van nieuwe kolencentrales, in tegenstelling tot de Groenen.

Tsjernobyl

De Groenen wijzen erop dat de sociaaldemocraten in de jaren tachtig nog pleitbezorger waren van kernenergie. Na het ongeluk in de kerncentrale van Tsjernobyl in 1986 en de daaropvolgende electorale opmars van de Groenen, verlegde de SPD haar koers. Maar tijdens de zittende Grote Coalitie bleef het vanuit de SPD de afgelopen vier jaar opvallend stil rond het thema kernenergie. Pas na het jongste incident in Krümmel en met de bondsdagverkiezingen in het vooruitzicht, roeren de sociaaldemocraten zich weer.

Andere partijen waken ervoor dat dit verkiezingsthema niet geheel wordt gekaapt door de voornaamste protagonisten. Een vergelijking van de standpunten van de verschillende partijen levert het volgende beeld op:

CDU: Binnen tien jaar moet 15 tot 30 procent van de Duitse stroomvoorziening met milieuvriendelijke middelen worden opgewekt. De uitstoot van CO₂ moet in 2020 met 40 procent zijn gedaald ten opzichte van 1990. De christendemocraten willen in principe geen nieuwe kerncentrales bouwen. De bestaande kerncentrales moeten wel langer in bedrijf blijven om Duitsland van voldoende stroom te voorzien. Kernenergie is voor de CDU een 'overbruggingstechniek' totdat klimaatneutrale energiebronnen genoeg kunnen bieden voor de Duitse energiebehoefte.

SPD: De sociaaldemocraten willen zich houden aan de oude belofte alle zeventien Duitse kerncentrales te sluiten. Maar daar staan wel nieuwe, milieuvriendelijke gas- en kolencentrales tegenover als tussenoplossingen. In 2030 moet in ieder geval 50 procent van de Duitse stroomproductie klimaatneutraal zijn.

Groenen: De Duitse milieupartij wil dat de regering klimaatbescherming opneemt in de grondwet. De partij streeft naar een geheel klimaatneutrale stroomvoorziening in 2030. De bouw van kolen- en kerncentrales moet daarom worden verboden.

FDP: De liberalen zijn het met de CDU eens dat kernenergie voorlopig noodzakelijk blijft. Ook kolencentrales blijven nodig voor een constante stroomvoorziening, maar de partij wil wel dat deze milieuvriendelijker gaan werken. De btw op stroom moet worden verlaagd naar 7 procent.

Die Linke: De socialisten willen op termijn een volledig klimaatneutrale

energievoorziening. Kerncentrales vinden zij een melkkoe van de grote energiemaatschappijen en geen oplossing voor het CO2-probleem. De partij wil 2,5 miljard investeren in de Duitse spoorwegen om de Duitsers uit de auto te krijgen.

Toch bestaat er één gemeenschappelijk politiek standpunt. De Zweedse beheerder van kerncentrale Krümmel, Vattenfall, wordt door de partijen unaniem veroordeeld wegens vermeende nalatigheid. Door 'Krümmel' kan het hoofdpijndossier kernenergie in ieder geval niet worden doorgeschoven naar de verkiezingen van 2013.

Sander van der Ploeg is redacteur van het Duitslandweb

Afbeelding:

Jokerine, flickr.com

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/706/jaren-tachtig-herleven-in-kernenergiedebat>